

Kial usonano uzas Esperanton?

Adaptita el prelego fare de Joel BROZOVSKY

Foje oni surpriziĝas ekscii ke mi, usonano, ofte uzas Esperanton anstataŭ la anglan dum mi vojaĝas eksterlande. Kial mi preferas uzi Esperanton kun neusonanoj?

Amikeco. Parolantoj de Esperanto plej ofte interesiĝas pri mi aŭ mia kulturo. Efektive, multaj fariĝas amikoj! Kontraste, tiuj kiuj alparolis min per la angla plej ofte interesiĝas unuavice pri mono. Ili volas vendi ion, aŭ lerni la anglan por povi ricevi pli bonan edukon kaj pli altsalajran postenon, ktp.

Egaleco. Parolante angle kun iu, kies gepatra lingvo ne estas la angla, mi nepre havas la pozicion de spertulo pri la lingvo. Negrave kiom multe la alia persono studis la anglan, li aŭ ŝi nepre parolas el malpli alta pozicio—kiel lernanto al instruisto, aŭ subulo al estro. Se anstataŭe mi parolas per la gepatra lingvo de mia kunparolanto, la problemo estas inverse sama. Tia malegaleco tre malhelpas la interamikiĝon.

Pord-malfermo. Esperanto malfermas multegajn pordojn al mi, kaj figure kaj laŭvorte. Dum trijara vojaĝo mi gastis en 150 hejmoj de esperantistoj; mi pagis nur unu tranokton en hotelo! Pere de Esperanto mi ĝuis riĉan kulturon, renkontis multajn diversajn homojn kaj konatiĝis intime kun ties vivoj, kulturoj, hejmoj, pensoj ktp. Mi ricevis multajn valorajn vivspertojn kiujn mi ne havus sen Esperanto.

Helpi la mondon. Se homoj tra la mondo povos libere interkomunikiĝi kiel egaluloj, kaj interamikiĝi per Esperanto, certe la mondo fariĝos pli bona, pli justa, pli simpatia. Mi ne imagas ke Esperanto sola solvos ĉiajn mondproblemojn, sed ĝi ja povas helpi la homojn ellabori solvojn.

Kreemo. Mi amas la grandan flekseblecon en la lingvo. Verkante aŭ parolante en Esperanto mi sentas min pli libera ol en la angla, kies strukturo kaj vortstoko estas relative fiksataj. La ebloj krei novajn esprimojn en Esperanto estas preskaŭ senlimaj; estas granda ĝojo esplori ilin, kaj trovi trafajn esprimojn, rekombinante jam ekzistantajn erojn.

Nova mondkoncepto. Esperanto draste ŝanĝis mian mondkoncepton. Iam mi imagis ke la mondo plenas je homoj tre malsamaj kaj ne alireblaj. Oni ne povas multe simpatii kun homoj kiuj estas *fremdaj*, ĉu ne?

Per Esperanto, mi malkovris ke efektive la mondo plenas je homoj similaj kiel mi kaj miaj familianoj. Cetere, multaj deziras esti miaj amikoj, se ili havas la okazon renkontiĝi kaj konatiĝi kun mi. Mi ne plu sentas min katenita al nur unu mondparto kaj nur unu kulturo. Mi estas nun ligita kun amikemaj homoj tra la mondo, ĉar Esperanto ebligas al mi facile komunikiĝi kun ili.

Why does an American use Esperanto?

Adapted from a talk by Joel BROZOVSKY

People are sometimes surprised to learn that as an American, I use Esperanto instead of English when traveling abroad. Why do I prefer to use Esperanto with non-Americans?

Friendship. Speakers of Esperanto are usually interested in me or my culture. Many become friends, in fact! By contrast, those people who speak to me in English are usually interested primarily in money. They want to sell something, or they want to learn English in order to be able to get a better education and a better-paying job, etc.

Equality. When speaking English with someone whose native language is not English, I necessarily have the position of an expert in the language. Regardless of how much the other person has studied English, he or she necessarily speaks from a lower position, like a student to an instructor or a subordinate to a superior. If instead I speak in the other person's native language, we have the same problem in reverse. That kind of inequality really gets in the way of friendship.

Opening doors. Esperanto opens a tremendous number of doors for me, both figuratively and literally. During a three-year journey I was a guest in the homes of 150 Esperanto speakers; only once did I pay for a

hotel! Thanks to Esperanto I enjoyed a rich culture, I met lots of different people, and I really got to learn about their lives, cultures, homes, thoughts, etc. I've gained many valuable life experiences which I wouldn't have had without Esperanto.

To help the world. If people throughout the world can communicate freely as equals, and become friends via Esperanto, the world will definitely become a better, more just, more likeable place. I don't imagine that Esperanto alone will solve all the world's problems, but it *can* help people devise solutions.

Creativity. I love the tremendous flexibility in the language. Writing or speaking in Esperanto, I feel more free than with English, in which the structure and vocabulary are relatively fixed. The possibilities for creating new expressions in Esperanto are almost endless; it's really a pleasure to explore them, finding just the right expressions by recombining existing elements.

A new world-view. Esperanto has drastically altered my world-view. I once imagined that the world was full of foreign, inaccessible people. You can't really see eye to eye with people who are *foreign*, can you?

With Esperanto, I discovered that the world is really full of people much like me and my family. And what's more, many of those people want to be my friends when they meet me and get the chance to know me. I no longer feel tied to only one part of the world and only one culture. I am now linked to friendly people throughout the world, because Esperanto allows me to easily communicate with them.

